

Freden som kom av sig

Konflikten i Mali har trappats upp. Under två dagars våldsamma attacker i slutet av april dödades över fyrtio civila i norra Mali av grupper med jihadistanknytning. Två veckor tidigare attackerades ökenstaden Timbuktus flygplats. En FN-soldat dödades och nära tjugo soldater från franska trupper och FN skadades. Mali, som en gång stod ut som en demokratisk och stabil stat i Afrika, har blivit en av de farligaste FN-insatserna i världen.

En lösning på konflikten verkar mer avlägsen än någonsin. Och nu hotas presidentvalet nästa söndag, och därmed det bräckliga fredsavtal som undertecknades i juni 2015. De lokala och regionala valen har redan skjutits upp två gånger, senast den 1 april.

Valdeltagandet omgärdas dessutom av en rad frågetecken. Unga som har fyllt arton under de senaste årens oroligheter saknar ID-kort och är inte registrerade i röstläng-

den. Många varnar också för att jihadisterna kommer angripa valen. Ett annat problem är att många malier befinner sig i flyktingläger i grannländer dit de flydde undan oroligheterna 2012. De har inte heller möjlighet att rösta.

"Mali trots allt demokratiskt"
Malis nationella försoningsminister **Mohamed el Moctar** är ändå övertygad om att sommarens val kommer att genomföras. Vi träffades ti-

digare i våras i huvudstaden Bamakos regeringskvarter. Det är en varm dag och ministerns helvita, svala kaf-tan matchar de ljusa gardinerna som täcker fönstren i hans kontor.

Mali är trots allt demokratiskt, hävdar el Moctar, och ett problematiskt vakuum skulle uppstå om valet ställs in.

– Vi hoppas att många ska ha kommit hem i juli. Om det fortfarande finns flyktingar i Mauretani-en, Burkina Faso eller Niger kom-

mer de ges möjlighet att rösta i lägren, förklarar han.

På frågan om oroligheter kommer att bryta ut under valet svarar ministern att man aldrig vet, men att hans förhoppning är att det ska förbi lugnt.

Det enda presidentval som hållits efter krisens utbrott, år 2013, gick också bra, trots att situationen även då var dålig. Kanske kan Mali överraska omvärlden även i sommar.

I fredsavtalet beskrivs en rad åtgärder som ska genomföras för att

■ "Mali är ett gammalt land och befolkningen är förenad av historia och kultur. Vi har förbindelser mellan våra stora samhällen – genom avtal, äktenskap och kusinskap. Vi har förlorat många värden, men våra kulturella värden tillåter oss att vara optimistiska när det gäller att åstadkomma försoning och utveckling. Jag har goda förhoppningar och är mycket optimistisk", säger Malis nationella försoningsminister Mohamed el Moctar.

■ Aicha är internflykting i Mali. När konflikten bröt ut 2012 flydde hundratusentals malier de norra områdena och sökte sig söderut och till omkringliggande länder. Aicha kommer ursprungligen från regionen Timbuktu i norr, men befinner sig nu i huvudstaden Bamako dit hon flydde tillsammans med familjen hon arbetar för. Ett komplicerat, gammalt system av härskar- och tjänarfolk lever delvis kvar i Mali och bidrar till osämja mellan folkgrupper.

skapa bestående fred, bland annat ska staten investera i vård, skolor och brunnar i norr.

Det sågs som ett steg i rätt riktning då premiärministern Soumeylou Boubeye Maiga under lugna former besökte Kidhal i mars. Staden har kontrollerats av tuaregrebellerna sedan 2012. Men hittills har fredsavtalets åtgärder inte genomförts och läget är fortsatt kritiskt. FN:s säkerhetsråd har uttryckt stark oro över situationen. För att pressa parterna att agera enligt avtalet har FN beslutat om sanktioner. De som inte lever

■ Lermoskén i Djenné var ett av Malis stora turistmål innan konflikten bröt ut. Byggnaden, som är världsarvsmärkt av Unesco, är världens största lerbyggnad. Nu tillhör Djenné ett av de områden i centrala Mali som härjas av jihadisterna och rebellgrupper. Än så länge har moskén fått stå orörd till skillnad från forntida monument och religiösa byggnader i Timbuktu som angripits av jihadisterna, bland dem en annan världsarvsmärkt moské.

■ Majoriteten av landets muslimer är sunnimuslimer. Koranskolor var vanliga även innan jihadisternas intåg, även om den islam som lärdes ut där inte var densamma. Den islam som traditionellt praktiserats i Mali har ansetts tolerant. Den här bilden är tagen i en koranskola i Djenné 2010.

upp till åtagandena ska straffas med reseförbud och frysta ekonomiska tillgångar.
– Det ställer till problem att fredsavtalet inte genomförts, det är oroande, medger Mohamed el Moctar. Problemet är att få representanter från landets alla regioner att komma överens, förklarar han.

"Arbetet med de skäggiga pågår"

Under 2016 genomförde jihadistiska grupper fler än 250 attacker i Mali och den omgivande västafrikanska regionen. Konflikten har spridit sig och en ny, större kris finns i landets centrum, enligt en nyutkommen skrift från Stockholms internationella fredsforskningsinstitut, Sipri. Staden saknar i dag kontroll över delar av landets centrala områden. Malis armé har vid flera tillfällen, både i norr och i söder, förväxlat civila med jihadisterna och dödat oskyldiga, enligt Human Rights Watch. Det har spätt på misstron mot staten och fått

fler att ansluta sig till jihadisterna. Försoningsministern el Moctar besökte nyligen centralt belägna Mopti och han delar bilden av att oroligheterna i landet flyttat söderut, men ger en delvis annan syn på läget.

– Militären arbetar med säkerhet och dialog för att folk inte ska påverkas av jihadisterna. Det är viktigt att människor inte bara ser gevär. De måste höra ord om försoning och sammanhållning. Det pågår arbete med de skäggiga, tillägger han och syftar på kampen mot jihadisterna.

Oron för att grupperna kan spridas till andra länder i regionen och även utgöra hot mot Europa är stark. Sedan årsskiftet har franska trupper i Mali genomfört flera räder mot jihadisterna. Vid ett par tillfällen har fransmännen samarbetat med före detta tuaregrebellerna. Tuaregerna har även under de senaste veckorna genomfört flera egna attacker mot personer de anser har anknyt-

FAKTA
Mali
● **Statsskick:** republik.
● **Första demokratiska val:** 1992.
● **Främsta näringar:** guld och jordbruk (främsta produkt bomull).
● **Sysselsättning:** 80 procent av arbetskraften sysselsätts inom jordbruk eller fiske, 10 procent nomadiska herdar.
● **BNP per capita:** 2 200 USD (2017). Landet är ett av världens 25 fattigaste länder.
● **Befolkningsmängd:** 17 885 000 (2017). Siffran förväntas fördubblas till 2035. Bamako är en av Afrikas snabbast växande städer.
● **Tillgång till el i hemmet:** 74 procent av befolkningen saknar el.

ALGERIET
MAURETANIEN
MALI
NIGER
NIGERIA
KSF Media

● **Officiellt språk:** franska, däröver fler än tio lokala språk.
● **Religion:** 94,8 procent muslimer, kristna 2,4 procent, animister 2 procent, ateister 0,5 procent.
● **Klimat:** landet påverkas redan av klimatförändringar och drabbas återkommande av allvarlig torka.
(Källor CIA och USAID)

■ I Malis centrala delar bildar floden Niger det inre Nigerdeltat i vilket staden Mopti återfinns. Staden utgör huvudort i regionen med samma namn. Mopti var ett av de nordligast belägna områden som förblev under statens kontroll under oroligheterna 2012. Nu ökar hoten från jihadisterna här i takt med att konflikten flyttats söderut.

”Militären arbetar med säkerhet och dialog för att folk inte ska påverkas av jihadisterna. Det är viktigt att människor inte bara ser gevär. De måste höra ord om försoning och sammanhållning. Det pågår arbete med de skäggiga.

Mohamed el Moctar
Malis nationella försoningsminister

ning till jihadisterna. Källor uppger att uppemot 95 personer dödats, förmodligen av tuaregrebellerna. FN talar om utomrättsliga avrättningar.
Målet är enligt tuaregrebellerna att slå ut jihadisterna, men det hela har urartat i stora konflikter mellan lokala folkgrupper.

Den stora massakern på civila i norra Mali i slutet av april riktades mot tuaregrebellerna. Ingen jihadistgrupp har tagit på sig dådet men det antas ha varit en hämndaktion för tuaregrebellernas angrepp. Att döda civila och sprida osämja och rädsla mellan lokala folkgrupper befaras även vara ett sätt för jihadisterna att

■ President Ibrahim Boubacar Keita, 73 år gammal, meddelade i början av maj att han kommer att kandidera igen för presidentposten i det kommande valet. Här syns han på en tavla i en av regeringsbyggnaderna.

En lösning på konflikten verkar mer avlägsen än någonsin. Och nu hotas presidentvalet den 29 juli, och därmed det bräckliga fredsavtal som undertecknades i juni 2015. De lokala och regionala valen har redan skjutits upp två gånger, senast den 1 april. Valdeltagandet omgärdas dessutom av en rad frågetecken. Unga som har fyllt arton under de senaste årens oroligheter saknar ID-kort och är inte registrerade i röstlängden. Många varnar också för att jihadistisk kommer angripa valen. Ett annat problem är att många malier befinner sig i flyktingläger i grannländer dit de flydde undan oroligheterna 2012. De har inte heller möjlighet att rösta.

"Mali trots allt demokratiskt"
Malis nationella försoningsminister **Mohamed el Moctar** är ändå övertygad om att sommarens val kommer att genomföras. Vi träffades tidigare i våras i huvudstaden Bamakos regeringskvarter. Det är en varm dag och ministrarnas helvita, svala kaftan matchar de ljusa gardinerna som täcker fönstren i hans kontor.

Mali är trots allt demokratiskt, hävdar el Moctar, och ett problematiskt vakuum skulle uppstå om valet ställs in.

– Vi hoppas att många ska ha kommit hem i juli. Om det fortfarande finns flyktingar i Mauretani-en, Burkina Faso eller Niger kommer de ges möjlighet att rösta i lägren, förklarar han.

På frågan om oroligheter kommer att bryta ut under valet svarar ministern att man aldrig vet, men att hans förhoppning är att det ska förbi lugnt.

Det enda presidentval som hållits efter krisens utbrott, år 2013, gick också bra, trots att situationen även då var dålig. Kanske kan Mali överraska omvärlden även i sommar.

I fredsavtalet beskrivs en rad åtgärder som ska genomföras för att skapa bestående fred, bland annat ska staten investera i vård, skolor och brunnar i norr.

Det sågs som ett steg i rätt riktning då premiärministern **Soumeylou Boubeye Maiga** under lugna former besökte Kidhal i mars. Staden har kontrollerats av tuaregrebellerna sedan 2012. Men hittills har fredsavtalets åtgärder inte genomförts och läget är fortsatt kritiskt. FN:s säkerhetsråd har uttryckt stark oro över situationen. För att pressa parterna att agera enligt avtalet har FN beslutat om sanktioner. De som inte lever upp till åtagandena ska straffas med reseförbud och frysta ekonomiska tillgångar.

– Det ställer till problem att fredsavtalet inte genomförts, det är oroande, medger Mohamed el Moctar. Problemet är att få representanter från landets alla regioner att komma överens, förklarar han.

"Arbetet med de skäggiga pågär"

Under 2016 genomförde jihadistiska grupper fler än 250 attacker i Mali och den omgivande västafrikanska regionen. Konflikten har spridit sig och en ny, större kris finns i landets centrum, enligt en nyutkommen skrift från Stockholms internationella fredsforskningsinstitut, Sipri. Staten saknar i dag kontroll över delar av landets centrala områden. Malis armé har vid flera tillfällen, både i norr och i söder, förväxlat civila

■ Under nio månader efter jihadisternas invasion rådde strikta sharialagar i delar av Mali. Kvinnor förbjöds lämna sina hem utan en manlig släkting och tvingades bära heltäckande slöja. Även tvångsäktenskap förekom. På bilden syns en beslöjad kvinna på en gata i Mopti år 2010. Det var en mycket ovanlig syn i Mali på den tiden, innan jihadisterna anlände.

med jihadisterna och dödat oskyldiga, enligt Human Rights Watch. Det har spätt på misstron mot staten och fått fler att ansluta sig till jihadisterna. Försoningsministern el Moctar besökte nyligen centralt belägna Mopti och han delar bilden av att oroligheterna i landet flyttat söderut, men ger en delvis annan syn på läget. – Militären arbetar med säkerhet och dialog för att folk inte ska påverkas av jihadisterna. Det är viktigt att människor inte bara ser gevär. De måste höra ord om försoning och sammanhållning. Det pågår arbete med de skäggiga, tillägger han och syftar på kampen mot jihadisterna. Oron för att grupperna kan spridas till andra länder i regionen och även utgöra hot mot Europa är stark.

TEXT & FOTO
JOHANNA HENRIKSSON

■ De som är kvar i landsflykt är trötta på att fly och återvända vart tionde år. De vill inte att deras barn ska behöva uppleva samma sak; en konflikt och en flykt vart tionde år. De väntar på en definitiv lösning, sen kommer de tillbaka, tror Nadhiva Bouchara.

FAKTA

Gamla motsättningar

● Malis konflikt förklaras ofta med gamla motsättningar mellan grupper i landets södra och norra delar. Konflikten startade den 17 januari 2012 då tuareggerillan MNLA i norra Mali gjorde uppror mot regeringsarmén. Gerillan erövrade tre av landets norra provinser och utropade en oberoende nation, Azawad i norr.

● Inom den statliga armén var man besviken på att de inte fått vapenkraft nog att bekämpa gerillan, och svarade med att i mars 2012 genomföra en regeringskupp där president Amadou Toumani Touré störtades. Armén lyckades dock inte slå tillbaka MNLA-gerillan i norr, som tvärtom stärkte sin ställning i regionen. Efter hand manövrerades MNLA ut av väpnade islamistgrupper som Ansar al-Din och Aqim vars mål är att göra landet till en stat med sharialagar.

● När dessa avancerade söderut mot Bamako ingrep fransk och västafrikansk militär och drev ut islamistgerillan i öknen. I slutet av januari 2013 återtar franskledda styrkor kontrollen över Gao, Timbuktu och Kidal – de tre stora städerna i norr som varit i rebellernas kontroll.

● Säkerhetsrådet godkände i april samma år skapandet av FN:s mångdimensionella integrerade stabiliseringsstyrka i Mali (Minusma).

● Ett fredsavtal slöts i juni 2013 med tuaregrebellerna och i juli hade läget stabiliserats så att det blev möjligt att arrangera presidentval. Presidentvalet genomförs i två omgångar och sedan september 2013 är den förre premiärministern Ibrahim Bou-bacar Keita, ledare för partiet Samling för Mali, landets president.

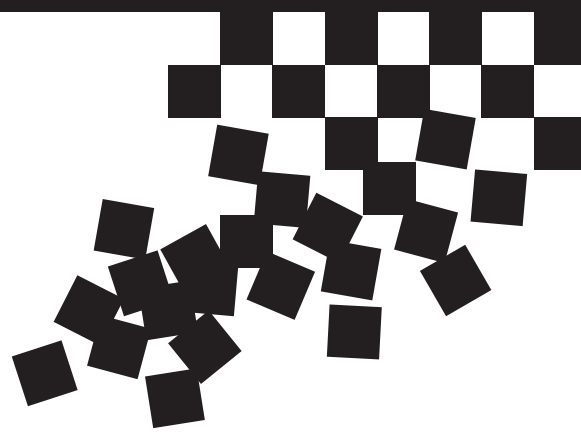
● Under de senaste åren har konflikten mellan tuareggerillan och de väpnade islamistgrupperna eskalerat och resulterat i gisslandramor och självmordsdåd, FN-trupper har också angripits.

● Extremislamister anklagas för flera massakrer på civilpersoner i norra Mali. I den senaste dödades 17 personer, många av dem äldre som brändes ihjäl i sina hem. Den 26 och 27 april dödades sammanlagt 43 personer, varav många kvinnor och barn, i två anfall. Attackerna uppges vara hämndaktioner för de anfall mot jihadisterna som väpnade tuareggergrupper ska ha genomfört.

Källor: Utrikespolitiska institutet i Stockholm, Wikipedia.

PÅ REPERTOAREN I HÖST

En storslagen musikal i världsklass

BENNY ANDERSSON TIM RICE BJÖRN ULVAEUS

CHES

PÅ SVENSKA

BEARBETNING LARS RUDOLFSSON REGI MARIA SID

PREMIÄR 8.9.2018

EN MUSIKALISK KAREMELLBOMB
FÖR HELA FAMILJEN

Hans och GRETA

av LUCY KIRKWOOD i samarbete med Katie Mitchell
PREMIÄR 27.10.2018 PÅ STORA SCENEN
På scen: RIKO EKLUNDH som Hans ANNA HULTIN som Greta
MARCUS GROTH, DENNIS NYLUND, CECILIA PAUL, HELLEN WILLBERG, ANNA WILKMAN (musiker)
Regi och koreografi JAKOB HÖGLUND • Scenografi SVEN HARALDSSON • Kostym HEIDI WIKAR

..... AMOS

FYRA EXTRA FÖRESTÄLLNINGAR 15-18.8

MILJA SARKOLA I WOULD PREFER NOT TO

Regi MILJA SARKOLA

På scen JOANNA HAARTTI,
PATRICK HENRIKSEN, SIMON HÄGER,
HELLEN WILLBERG

– HELSINGIN SANOMAT / SÄKÖ

"En fullträff"

HUFVUDSTADSBLADET / MÄKELÄ

ART

TRE VÄNNER | EN TAVLA | KONST

av YASMINA REZA

EN AV VÄRLDENS MEST
FRAMGÅNGSRIKA
KOMEDIER GENOM TIDERN

Regi PAUL GARRINGTON

På scen
MIKAEL ANDERSSON
MAX FORSMAN
SIMON HÄGER

PREMIÄR 4.10 PÅ AMOS

Episod

Av Lars Norén

Regi SOFIA JUPITHER

"En stor scenisk njutning"
DAGENS NYHETER

"En uppsättning i mästarklass"
SYDSVENSKAN

En produktion av Jupither Josephsson
Theatre Company i samarbete med

Uppremiär 14.4 på Malmö Stadsteater
12-20.9 & 2-10.11 PÅ SVENSKA TEATERN
Föreställningen spelas både
på AMOS-scenen och på Stora scenen

FÖRVANDLINGEN

MUODONMUUTOS

FRANZ KAFKA

SUCCÉN ÄR TILLBAKA
– I HÖST BÅDE PÅ
SVENSKA OCH FINSKA

Dramatisering
CHRISTOFFER MELLGREN

Regi CARL KNIF

På scen
PATRICK HENRIKSEN,
SIMON HÄGER,
MISA LOMMI,
ANNA STENBERG,
NIKLAS ÅKERFELT

**SPELAR 17.11 –20.12
PÅ AMOS-SCENEN**

KÖP BILJETTER DYGNET RUNT PÅ LIPPU.FI

Lippu.fi servicenummer tfn. 0600 900 900 (2 €/min+Isa)

lippu.fi +

svenskateatern.fi